

zaaknummer 2015-W1393

28 augustus 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard,

tegen:

broeder [naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
destijds lid van de Congregatie Broeders van Dongen (O.L.Vrouw van Lourdes)

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 maart 2015.

Op 1 mei 2015 is bij de griffie een verweerschrift op het klaagschrift ingekomen van aangeklaagde.

Op 1 juni is een reactie binnengekomen van broeder [naam], plaatsvervangend provinciale overste van de Congregatie.

Op 22 juli 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. J.P.C. van den Bogaard.

Aangeklaagde heeft bij schrijven 30 april 2015 laten weten niet bereid te zijn om ter zitting van de Klachtencommissie te verschijnen.

Namens de Congregatie Broeders van Dongen zijn verschenen broeder [naam], voornoemd, en broeder [naam].

2. De klacht

- 2.1. Klager is in het schooljaar [jaartal-jaartal] het slachtoffer geworden van seksueel misbruik door aangeklaagde. Klager komt uit een streng Rooms-katholiek gezin. Op advies van de hoofdonderwijzer en de pastoor is klager geplaatst op [Juvenaat] te [plaats]. In het tweede jaar werd aangeklaagde de docent van klager. Dit was een nog zeer jonge man, prettig en los in de omgang. Klager beschrijft hem als een frisse wind. Klager kan zich nog herinneren dat aangeklaagde in zijn kamerjas en met pantoffels aan over de slaapzaal liep en aan bepaalde jongens vroeg om met hem mee te komen naar zijn kamer. Een voor een of met een groepje gingen de leerlingen dan bij aangeklaagde naar binnen. Zijn kamer betrof een aparte kamer op de slaapzaal. Aangeklaagde gaf de leerlingen dan seksuele voorlichting. Hierbij deed hij kaarsen aan en op bed lagen boekjes met expliciete seksuele afbeeldingen. Klager kan zich herinneren dat hij door aangeklaagde naar binnen werd gevraagd en dat hem deze eerste keer werd gevraagd of hij al seksuele voorlichting had gehad. Hierbij ging aangeklaagde op bed zitten. Klager antwoordde hierop dat dit niet het geval was. De hierop volgende keer vroeg aangeklaagde onder andere of klager zijn eikel goed schoonmaakte. Dit werd door aangeklaagde onderzocht en deze merkte op, dat klager een vernauwde voorhuid zou hebben. Aangeklaagde liet klager hierop zien, hoe hij ervoor moest zorgen dat hij deze kon oprekken en hij hielp hem ook met oefenen. Klager dacht dat dit erbij hoorde, maar vond het wel een vreemde situatie. Een volgende keer zei aangeklaagde tegen klager dat hij dit ook bij hem kon doen. Klager moest dus de voorhuid van aangeklaagde op en neer bewegen, en deze kwam toen klaar. Aangeklaagde merkte hierbij met een rood hoofd op, dat dat niet had mogen gebeuren, zodat klager wel in de gaten had dat dit iets was waar hij niet over mocht spreken. Dit over en weer aftrekken kwam vervolgens zeer regelmatig voor; klager schat dat dit in totaal in dat schooljaar ongeveer vijftien tot twintig keer is voorgevallen. Steeds als aangeklaagde klaarkwam, merkte hij op dat dat niet had mogen gebeuren, en andersom kwam klager ook regelmatig klaar. Het misbruik is opgehouden toen het Juvenaat werd opgeheven.

Ter zitting van de Klachtencommissie heeft klager nadrukkelijk aangegeven dat aangeklaagde aan zijn penis kwam, doch dat klager de penis van aangeklaagde nooit heeft aangeraakt.

- 2.2. Klager is na het juvenaat naar de MULO in [plaats] gegaan. Toen al had klager stiekeme relaties met jongens van zijn school en worstelde hij met zijn homoseksuele gevoelens. Klager verlangde al naar seksuele contacten, nu hij hier al ervaring mee had. Zijn relaties moesten echter wel van korte duur zijn: nadat bevrediging had plaatsgevonden, was het voor hem klaar. Net zoals destijds met aangeklaagde dus. Later heeft klager zich gerealiseerd dat het seksueel misbruik een rode draad in zijn leven heeft gespeeld. Het misbruik en het Rooms-katholieke geloof maakte dat klager slechts stiekeme en vluchtige contacten had. Klager stelt dat hij het gevoel heeft dat hij nooit de vrijheid heeft gehad om zelf zijn seksualiteit te ontdekken. Het was een taboe; het mocht niet; hij wilde slechts vluchtige contacten en nadat bevrediging had plaatsgevonden, wilde hij het zo snel mogelijk afsluiten.

Een en ander heeft er in de jaren tachtig toe geleid, dat klager [ziekte] heeft opgelopen. Dit is in [jaartal] geconstateerd, toen hij als [beroep] werkzaam was. In die tijd was het absoluut onmogelijk om deze werkzaamheden op [beroep] voort te zetten en hij is in [jaartal] uit dienst getreden. Klager is zeer ernstig ziek geweest in de loop van de jaren die hierop volgden en hij heeft meerder keren op sterven gelegen. Pas toen in [jaartal] medicatie op de markt is gekomen waarbij zijn weerstand op peil kon worden gebracht is het beter met klager gegaan in het kader van zijn gezondheid. Een en ander heeft er wel voor gezorgd dat klager nooit een relatie is durven aangaan en dat hij sinds zijn ontslag in [jaartal] nooit meer heeft gewerkt.

- 2.3. Klager wil zijn verhaal onder de aandacht brengen van de kerk en hoopt hiermee te kunnen bijdragen aan zijn verwerking.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft het volgende schriftelijke verweer gegeven op de klacht:

Het hele verhaal van klager over vermeend misbruik is complete onzin. Dat geldt ook voor het verhaal in het steunbewijs en zelfs voor de “gegronde klachten” die in het klaagschrift genoemd worden. Ik heb nog nooit één van de jongens afgetrokken of me laten aftrekken of andere laakbare en oneerbare handelingen verricht. Nog nooit is er sprake geweest van een orgasme in wiens bijzijn dan ook. Dat hele verhaal over de vernauwde voorhuid etc. is uit de lucht gegrepen en nergens op gebaseerd.

Feitelikheden en details die vervaagd zijn door de bijna afgelopen vijftig jaar en geroddel en achterklap, tijdens een reünie ontstaan, is een doelbewuste hetze om mijn persoon onderuit te halen. Dit is te gek voor woorden. Er is geen enkel bewijs. Ook niet de zogenaamde “vergelijkbare verhalen” van anderen. Dit heet dan consistent en betrouwbaar; dit alles is bedoeld om het klaagschrift nog meer "waarheidsgehalte" te geven. Dit bestempel ik als naïef en volstrekt onbetrouwbaar. Het waarheidsgehalte is gezakt naar een bedenkelijk niveau en is uiterst dubieus te noemen.

4. Reactie van de Congregatie

Broeder [naam] heeft meegedeeld dat aangeklaagde van [datum] tot [datum] werkzaam was op het [Juvenaat] te [plaats]. Omdat het internaat gesloten werd, is hij teruggekeerd naar [plaats]. Op [jaartal] heeft aangeklaagde de Congregatie verlaten.

Voorts heeft hij meegedeeld dat uit onderzoek van de heren [naam] en [naam] van [datum] naar voren komt, dat er ten aanzien van aangeklaagde twee meldingen zijn gedaan.

De Congregatie wil de pijn, die klager heeft ervaren als gevolg van het machtsmisbruik erkennen en oprechte verontschuldiging aanbieden voor hetgeen klager door een lid van de congregatie mogelijk is aangedaan.

5. De beoordeling

- 5.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 5.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 5.3. Er zijn meer dan 45 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, in die zin dat aangeklaagde klager heeft afgetrokken en dat aangeklaagde zichzelf in het bijzijn van klager heeft afgetrokken. Van over en weer af trekken is, gelet op de nadere verklaring van klager afgelegd ter zitting van de Klachtencommissie, geen sprake.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde met zaaknummers 2009-T005 en 2010-T190 waarin eveneens over seksueel misbruik door deze aangeklaagde wordt geklaagd.
Verder hebben broeder [naam] en broeder [naam] tijdens de zitting van de Klachtencommissie bevestigd, dat in [jaartal] tijdens de organisatie van de reünie door een aantal personen is aangegeven dat zij niet op de reünie zouden komen, indien aangeklaagde daar aanwezig zou zijn, met als reden dat aangeklaagde zou zijn betrokken bij seksueel misbruik.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruik making van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit, dat aangeklaagde geen lid meer is van de congregatie kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert overste van de Congregatie Broeders van Dongen (O.L.Vrouw van Lourdes) de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 augustus 2015 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw drs. L. Erftemeyer en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en aangeklaagde, alsmede de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager, aan klager en aangeklaagde verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.